

**Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
Uzklausīšanas sanāksmes par AS “Conexus Baltic Grid” tarifu projektu**

PROTOKOLS

Rīgā

2017.gada 1.februārī

Nr. 3

Sanāksmi vada:

V. Uzvārds, Regulatora pārstāve.

Sanāksmē piedalās:

V. Uzvārds, AS “Conexus Baltic Grid”, pārstāve;
V. Uzvārds, Ekonomikas ministrija, pārstāvis;
V. Uzvārds, SIA “Energia Consulting” pārstāve;
V. Uzvārds, SIA “Latvijas televīzija” žurnālists;
V. Uzvārds, Nacionālās ziņu aģentūras LETA žurnālists;
V. Uzvārds, SIA “ENEFIT”, pārstāvis;
V. Uzvārds, Latvijas atjaunojamās enerģijas federācijas pārstāvis;
V. Uzvārds, Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes pārstāvis;
V. Uzvārds, AS “Latvenergo”, pārstāvis;
V. Uzvārds, AS “Latvenergo”, pārstāvis;
V. Uzvārds, SIA “Fortum Latvia” pārstāvis;
V. Uzvārds, Latvijas siltumuzņēmumu asociācijas pārstāve;
V. Uzvārds, Konkurences padomes pārstāve;
V. Uzvārds, Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis;
V. Uzvārds, AS “Valmieras stikla šķiedra” pārstāvis;
V. Uzvārds, neatkarīgs enerģētikas eksperts;
V. Uzvārds, AS “Latvijas Finieris” pārstāvis;
V. Uzvārds, Regulatora pārstāvis.

Uzaicinātie:

V. Uzvārds, AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve;
V. Uzvārds, AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve;
V. Uzvārds, AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve;
V. Uzvārds, AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis;

Protokolē:

V. Uzvārds, Regulatora pārstāve.

Uzklausīšanas sanāksmi sāk plkst. 10⁰⁰.

Darba kārtība:

1. Tarifu projekta izskatīšanas kārtība, tarifu veidošanas un piemērošanas principi.
2. Komersanta pamatojums par jauna tarifa apstiprināšanas nepieciešamību.
3. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku jautājumi par AS “Conexus Baltic Grid” tarifu projektu.
4. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku priekšlikumi un ieteikumi par AS “Conexus Baltic Grid” tarifu projektu.

1. Informācija par uzklauššanas sanāksmes norises kārtību.

Regulatora pārstāve iepazīstina klātesošos ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) uzklauššanas sanāksmes kārtību un informē par sanāksmes turpmāko gaitu. **Regulatora pārstāve** iepazīstina klātesošos ar tarifu projekta izskatīšanas kārtību atbilstoši Normatīvajos aktos noteiktajam, un informē klātesošos, ka tarifu projekta izvērtēšanas procedūra ilgst līdz 90 dienām. Šajā laikā Sabiedrisko pakalpojumu regulators (turpmāk – Regulators) organizē uzklauššanas sanākumi un nepieciešamības gadījumā pieprasa precizējošu informāciju no komersanta. Pēc tam 30 dienu laikā Regulators pieņem lēmumu, un 10 dienu laikā lēmums tiek publicēts laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” un Regulatora mājas lapā. Tarifs stājas spēkā ne agrāk kā 30 dienas no tā publicēšanas dienas laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”. Kopējais tarifu projekta izskatīšanas process ilgst 120 dienas, kas šajā gadījumā būtu š.g. 6.maijs, bet, ņemot vērā to, ka tiek atvērts dabasgāzes tirgus, komersants Regulatoram ir lūdzis tarifu projektu apstiprināt līdz š.g. 3.aprīlim. Priekšlikumus par tarifu projektu 20 dienu laikā no tarifu projekta publicēšanas dienas var iesniegt Regulatoram vai komersantam. Par šo tarifu projektu Regulators ir saņēmis vienu priekšlikumu. **Regulatora pārstāve** informē klātesošos, ka pārējos priekšlikumus var iesniegt šīs uzklauššanas sanāksmes laikā.

Regulatora pārstāve informē par to, ka dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojumu tarifs veidojas saskaņā ar tarifu aprēķināšanas metodiku, kur noteikts - pārvades sistēmas operators visus savus ieņēmumus iegūst no maksas par pārvades sistēmas ieejas un izejas punktu jaudu rezervēšanu, proti, 50% ieņēmumi jāiegūst no ieejas jaudas rezervēšanas, 50% no izejas jaudas rezervēšanas. Tarifu projektā tiek ņemts vērā arī dažādo cauruļvadu nozīme, loma pārrobežu un iekšzemes funkciju veikšanā. Plānotie jaudas rezervēšanas ieņēmumi sedz tarifa aprēķinā iekļautās izmaksas, piemēram, pamatlīdzekļu nolietojums, iekārtu un remontu uzturēšanas izmaksas, darbinieku atalgojums, izmaksas dabasgāzes iegādei dabasgāzes zudumu segšanai un tehnoloģiskajam procesam, nodokļi, īpašumu uzturēšanas izmaksas un pārējās saimnieciskās darbības izmaksas. Pārvades sistēmas pakalpojumu tarifs tiek piemērots dabasgāzes tirgotājam, rezervējot pārvades sistēmas ieejas vai izejas jaudas, to skaitā, ieejas jaudu uz un no krātuves, un izejas jaudu uz dabasgāzes sadales sistēmu. Dabasgāzes tirgotājs pērk no pārvades sistēmas operatora tam nepieciešamo jaudas produktu par Regulatora apstiprināto tarifu. **Regulatora pārstāve** informē, ka par to, kādi ir tarifi un kā tie veidojas, sīkāk pastāstīs AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve.

2. Komersanta pamatojums par jauna tarifa apstiprināšanas nepieciešamību.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve pamato nepieciešamību apstiprināt AS “Conexus Baltic Grid” iesniegto tarifu projektu, kas saistīts ar dabasgāzes tirgus atvēršanu Latvijā, kas vienlaicīgi valstij liek par pienākumu ievērot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu 715/2009 (turpmāk – Regula 715-2009) attiecībā uz piekļuvi pārvades tīkliem un krātuvei.

Līdz ar to, vecie tarifi vairs nevar pastāvēt, jo ir mainīta sistēma, kādā veidā tiek iekasēti dabasgāzes pārvades ieņēmumi. Ja šobrīd Latvijā pārvades ieņēmumi tiek noteikti par 100 km pārvadītās dabasgāzes apjoma, tad Regula 715/2009 nosaka ieņēmumu iekasēšanas kārtību, pārdodot sistēmas jaudu noteiktos ieejas un izejas punktos. Kā jau Regulators minēja, tā nav tikai neliela tarifu ciparu izmaiņa, bet gan fundamentāla pamatprincipu maiņa, ar ko Latvija saskaras, atverot Latvijas dabasgāzes tirgu. Paralēli sistēmas izmaiņām, mainās arī mērvienība, kādā tiek aprēķināts dabasgāzes tarifs. Līdz šim esam strādājuši ar mērvienību kubikmetri vai 1000 kubikmetri. Līdz ar tirgus atvēršanu, nepieciešams pāriet uz enerģijas vienībām - kilovatstundām un megavatstundām. Lai paātrinātu tarifu apstiprināšanas procesu, AS “Conexus Baltic Grid” ir piesaistījis neatkarīgu auditoru, kas veica visu izmaksu analīzi, pārbaudot, lai tarifā ir iekļautas tās izmaksas, kas ir atļautas pēc noteiktās metodikas.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve skaidro, ka Latvijā ir trīs ieejas-izejas punkti ar duālu raksturu, proti, dabasgāze var plūst gan vienā virzienā, gan otrā virzienā (Kornetu punkts ar Latvijas-Krievijas robežu, Kemenai punkts ar Lietuvas robežu un Inčukalna pazemes gāzes krātuve), kur atkarībā no sezonas, dabasgāze plūst gan vienā, gan otrā virzienā. Savukārt Latvijas un Igaunijas starpsavienojums ir tikai un vienīgi izejas punkts, līdz ar to, plūsmas abos virzienos šajā punktā nav iespējamas. Ir noteikts arī viens virtuālais punkts uz sadales sistēmu.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve uzsver, ka iesniegtais tarifu projekts sastāv no divām daļām, proti, izmaksām un apjomiem. Iepriekšējo reizi tarifu projektu Regulatoram iesniedza AS “Latvijas Gāze” 2008.gadā. Izmaksu kategorijas, kas iekļautas šajos tarifos pēc būtības ir aptuveni tādas pašas. Ir kapitālizmaksas, kas sastāv no kapitālatdeves un nolietojuma, ekspluatācijas izmaksas, kurās iekļauj remontdarbus un uzņēmuma uzturēšanas izmaksas. Kopš 2008.gada izmaksu bāze ir samazinājusies par 3%, līdz ar to, šobrīd iesniegtajā tarifu projektā izmaksas ir mazākas nekā bija AS “Latvijas Gāze” pārvades pakalpojumu tarifu projektā 2008.gadā. Lielākais palielinājums raksturīgs nolietojuma postenim. No 2008.- 2016.gada beigām pārvades sistēmā ieguldīti 95 miljoni *euro* sistēmas modernizācijai un rekonstrukcijai. Izmaksu bāze AS “Conexus Baltic Grid” iesniegtajā projektā ir mazāka nekā vēsturiskajā tarifu projektā.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve skaidro, ka 2016.gads ir pirmais gads, kad Krievija krātuvē nav iesūknējusi dabasgāzes apjomus savām vajadzībām un Igaunijas apgāde ir pārgājusi pa tiešo pa cauruļvadiem no Krievijas uz Igauniju, nevis caur Latvijas pārvades sistēmu. Rezultātā daudz lielāks īpatsvars šajā pārvadītajā apjomā ir tieši Latvijas patēriņš, un ir ļoti samazinājusies trešo valstu vajadzībām pārvadītās dabasgāzes apjoms. Salīdzinot tarifu projektu ar 2008.gada tarifu projektu, par 46% ir samazinājies pārdotās dabasgāzes apjoms. Šie rādītāji ņemti vērā veidojot 2017.gada prognozi. Šobrīd ir noslēdzies pirmais mēnesis un mēs redzam, ka prognozētie apjomi ir izpildījušies un liekas rezerves nav. Janvāris ir noslēgts par 2% labāk, nekā sākotnēji prognozējām. Šobrīd AS “Conexus Baltic Grid” uzskata, ka nav nekāds iemesls pārskatīt 2017.gada prognozi.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve skaidro, ka tarifi tiek noteikti divās daļās. Attiecībā uz sadarbību ar kaimiņu valstīm - tarifs tiek noteikts formā *euro* par kilovatstundu, dienā, gadā (*euro/kWh/d/g*). Tas ir bāzes tarifs, kas ir gada tarifs, kur katru dienu cauru gadu plūst dabasgāze kādā no ieejas-izejas punktiem. Tiek noteikti divi tarifi - ieejas un izejas punkta tarifs. Inčukalnam tiek piemērota 90% atlaide, līdz ar to Inčukalns tiek noteikts 10% apmērā no vispārējā ieejas-izejas punkta tarifa. Savukārt, Latvijas patērētājiem tiek saglabāta komponente. Latvijas patēriņš tiek izcenots nevis pēc pirktais dabasgāzes jaudas, bet pēc faktiski piegādātā dabasgāzes apjoma. Līdz ar to Latvijas patērētājiem nemainās princips maksājumiem par pārvadi tad, kad dabasgāze tiek patērēta. Atbilstoši Eiropas

nosacījumiem, tarifu projektā iekļauti izcenījumi īstermiņa produktiem, kas ir bāzes tarifi gada produktiem.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve pauž viedokli, ka iesniegtajiem tarifiem būtu jāstājas spēkā līdz ar dabasgāzes tirgus atvēršanu. **AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve** skaidro, ka AS “Conexus Baltic Grid” veica kopējo galalietotāja dabasgāzes rēķina apmēra izmaiņu kalkulāciju aprēķinu, balstoties uz jauno tarifu projektu, vienlaicīgi analizējot astoņas lietotāju grupas. Kopējās rēķina gala summa izmaiņa veido 4%. Ņemot vērā to, ka tarifs nav pārskatīts no 2008.gada, kopējais tarifa pieaugums patērētājam nav būtisks, lai tas būtiski ietekmētu dabasgāzes patēriņu vai patērētāja spēju norēķināties par patērēto dabasgāzi nākotnē.

3. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku jautājumi par AS “Conexus Baltic Grid” tarifu projektu.

Latvijas atjaunojamās enerģijas federācijas pārstāvis: Ja mēs tagad pārejam uz kilovatiem vai megavatiem, tas nozīmē, kas viss tiek pārrēķināts pēc dabasgāzes sadegšanas tilpuma. Ja mēs skatāmies vēsturiskos datus, AS “Latvijas Gāze” līdz šim katru gadu, katru mēnesi, rādot sadegšanas tilpuma datus, novērojama tendence nepārtrauktam sadegšanas tilpuma pieaugumam. Vai tas nozīmē, ka katru gadu tiek pārskatīti tarifi?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Katru gadu tarifi tiek pārskatīti jebkurā gadījumā. Tarifu cikls ir viens gads. Attiecībā uz siltumspējas rādītājiem un to uzskaiti, ar tirgus atvēršanu pārvades sistēmas operatoram ir pienākums savā mājas lapā publicēt siltumspējas rādītājus. Šobrīd tiek uzstādīti hromotogrāfi uz galvenajiem atzariem un tiek veikta testēšana, kādā veidā tie strādās. Latvijā tiek noteiktas 6-7 zonas, kurās tiek mērīta faktiskā siltumspēja, pēc tam pēc faktiskās siltumspējas tiek veikts pārrēķins patērētājiem. Noteikumos ir paredzēts, ka datu apmaiņa notiks starp pārvades un sadales operatoriem, lai sadales operators var piestādīt rēķinu klientiem par faktiski patērēto dabasgāzi enerģijas vienībās. Tas ir jauns process, kas notiek uz dabasgāzes tirgus atvēršanu.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis: Līdz ar pāreju uz enerģijas uzskaiti uz dabasgāzes uzskaiti enerģijas vienībās, faktiskajiem dabasgāzes apjomiem kubikmetros un faktiskajai siltumspējai paliek tehniska jēga, jo visas sistēmas jaudas tiek pārdotas kilovatstundās. Galalietotājam enerģija tiek piegādāta kilovatstundās. Aprēķini, kas attiecas uz atjaunojamajiem energoresursiem vēl ir risināms jautājums, jo šie dati kļūs no komerciāliem datiem par tehniskiem datiem. Pārvades sistēmas operators ar tirgus dalībniekiem komunicēs tikai par kilovatstundām.

AS “Latvenergo” pārstāvis: Kāds bija iemesls 50% tarifu palielinājumam?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Tarifu izmaiņas sastāv no divām daļām. Kā jau minējām, lielākās izmaiņas salīdzinot ar iepriekšējo tarifu projektu, ir patērētās dabasgāzes apjomam. Par 46%, salīdzinot ar 2008.gadu, Latvijā ir mainījies patērētās dabasgāzes apjoms, kas saistīts ar samazināto pārvadātās dabasgāzes apjomu tieši uz trešajām valstīm, kas rada būtisku tarifu izmaksu ietekmi.

Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis: Pēc kādas metodikas tiek noteikta regulētā aktīvu bāze?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Tarifu metodikā tiek noteikts tas, kas tiek iekļauts regulētā aktīvu bāzē. Ja Jūs jautājat par uzņēmuma iekšējo uzskaiti, tad uzņēmuma iekšējā uzskaitē tiek veidoti izmaksu attiecināšanas principi, un katrs pamatlīdzeklis, kas piedalās pārvades sistēmā tiek attiecināts, vai nu uz reģionālo sistēmu Latvijas patērētājam, vai starptautisko sistēmu. Katram aktīvam, kas ir iesaistīts pārvades sistēmā, ir klāt indikācija,

kādā sistēmas daļā tas piedalās. Līdz ar to, automātiski tiek attiecinātas nolietojuma izmaksas, kas šim aktīvam tiek piemērotas.

Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis: Tas ir par aktīvu izmaksu attiecināmību uz vietējo un starptautisko sistēmu, bet tīri par aktīvu posteņu vērtību?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Grāmatvedības uzskaites politika ir tāda, ka aktīvi tiek uzturēti pārvērtētā vērtībā attiecībā uz otrās un trešās kategorijas pamatlīdzekļiem, kas ir ēku būves un tehnoloģiskās iekārtas. Pārējie pamatlīdzekļi ir visa uzskaitē un vēsturiskās vērtības.

Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis: Vai Jūsu piesaistītais auditoris izvērtēja arī aktīvu noteikšanas atbilstību?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Nē, auditora uzdevums auditā ir pārbaudīt, ka tarifu projektā tiek iekļautas visas izmaksas, kas ir atļautas saskaņā ar metodiku. Auditors, kas novērtē, vai pamatlīdzekļi tiek uzskaitīti atbilstoši starptautiskajiem grāmatvedības standartiem, kā arī Latvijas grāmatvedības standartiem. Gada pārskata auditors, tā pat kā AS “Latvijas Gāze” gadījumā, ir SIA “Pricewaterhouse Coopers”. 2016.gada auditētie pārskati būs pieejami 2017.gada aprīļa beigās. Jebkādu pamatlīdzekļu pārvērtēšanu veic ārējie eksperti, kas nav AS “Latvijas Gāze” vai AS “Conexus Baltic Grid” darbinieku iekšējais komisiju darbs.

Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis: Paldies. Vēl viens precizējošs jautājums – vai plānotais tarifa sadalījums uz ieejas/izejas punktiem starp faktiskajiem un virtuālajiem punktiem uz sadali ir aprēķināts, vadoties pēc tarifu aprēķināšanas metodikas, un attiecinātajām izmaksām uz katru no šīm sistēmām, jo izeja no virtuālā punkta uz sadali ir daudz lētāka nekā ieeja no ārvalstīm?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Kopumā jāsaka, ka jā, jo ir izmaksu attiecināšanas sistēma, un 50-50 izejas-ieejas punktu sistēma ar alokācijām (*allocation*) Inčukalna pazemes gāzes krātuvei.

AS “Latvenergo” pārstāvis: Kad būs publicēti vērtējumi par tarifu, jo šobrīd mēs neredzam pilnīgi neko par tarifu?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Līdz trešajam februārim mums ir jāiesniedz šī informācija Regulatoram.

AS “Latvenergo” pārstāvis: Jā, paldies. Tad mēs iepazīsimies un varēsim nokomentēt. Paturpinot kolēģi, Viesturu Brakovski, es nepiekrītu, ka izeja uz Latvijas sistēmu ir lētāka nekā starpvalstu piegādēm. Ja reiz tarifa pieaugums par 50% ir saistīts ar dabasgāzes pārvadītā apjoma samazinājumu uz trešajām valstīm, tad kāpēc Latvijas-Lietuvas tirgotājiem izeja uz Latviju ir kļuvusi būtiski dārgāka salīdzinājumā ar esošo tarifu?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Ņemot vērā to, ka samazinās pārvadītais dabasgāzes apjoms uz trešajām valstīm, lielāka proporcija sistēmā tiek izmantota tieši Latvijas patēriņam. Ja vēsturiski tas bija 60% no kopējā pārvadītā dabasgāzes apjoma Latvijas vajadzībām, tad pagājušajā gadā tie ir 88%. Līdz ar to, sanāk, ka Latvijas patērētāji proporcionāli maksā lielākas sistēmas izmaksas, nekā vēsturiski tas tika veidots.

SIA “Energia Consulting” pārstāve: Man ir vairāki jautājumi. Pirmais jautājums ir par piemērotajiem koeficientiem, rēķinot dažādus jaudas produktus, respektīvi, nav atšķirība no dienas vai ceturkšņa produktiem, bet dienas jaudas produktiem tiek noteikti lielāki reizinātāji. Kāds ir pamatojums, ņemot vērā, ka gāzes tirgus dalībniekiem būtu labāk, ja ir iespēja elastīgāk mainīt savas pozīcijas, lai īstermiņā izmaksas ir lētākas.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis: Rēķinot tarifu projektu, tika pieņemts, ka pamata jaudas tiks pārdotas kā mēneša produkti (visīsākais produkts), jo pieprasījums pēc dienas jaudas šobrīd ir grūti prognozējams, un faktiski tas ir viens liels uzņēmums, kura plānos ir maksimāli izmantot īsāko termiņu jaudas. Ja mēs paskatāmies no otras puses, uz procentiem no operatora ieņēmumiem, ko veido tieši dienas jaudas produkti, tad,

absolūtos skaitļos rēķinot, ir 1% no visiem kopējiem operatora ieņēmumiem, pie nosacījuma, ja pilnīgi visi tirgus dalībnieki izvēlas iegādāties jaudu tikai nākošajai dienai. Gadījumā, ja tirgus dalībnieki ir iegādājušies ilgāka termiņa produktus nekā vienu dienu, tad operatoram ir vienkāršāk plānot savu tehnisko darbību. Kas attiecas uz sistēmas stabilizāciju, nākošās dienas plūsmu plānošanu - ja tirgus pāriet uz vienas dienas vai vēl īsāka termiņa pakalpojumu izmantošanu, tas nozīmē, ka operatoram ir nepieciešams piesaistīt plašāku tehnisko un finansiālo līdzekļu klāstu, lai nodrošinātu stabilu un efektīvu sistēmas darbību, proti, gāzes iepirkumi sistēmas tehniskās balansēšanas vajadzībām, papildu operāciju nodrošināšanai, kas saistītas ar plūsmu saskaņošanu starp kaimiņu valstīm. Par šiem jautājumiem tiek diskutēts starp operatoriem vienotajā Baltijas gāzes tirgus grupā.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Papildināšu, ka īstermiņa koeficienti neattiecas uz Latvijas patēriņu, jo Latvijas patēriņam būtiskākā daļa, ar ko tirgotāji saskarsies, ir tarifs par reāli piegādāto apjomu neatkarībā no īstermiņa koeficienta. Īstermiņa koeficienti principā operatoram palīdz nodrošināt sadarbību ar kaimiņu valstu operatoriem. Ja skatās no kaimiņu valstu operatoru viedokļa, tad kaimiņu valstu koeficienti ir būtiski lielāki, proti, 1,4. Līdz ar to, mēs esam gājuši vēl tālāk, nosakot šo koeficientu pēc iespējas zemāku, tajā pašā laikā, motivējot tirgus dalībniekus domāt nedaudz ilgtermiņā, nevis īstermiņā. Nav problēma ar Latvijas patēriņu, bet gan ar starptautiskajām plūsmām, kuras ir jāplāno ilgtermiņā un jānodrošina tehniskā izņemšana.

SIA “Energia Consulting” pārstāve: Tādā ziņā es piekřītu arī Kristapam Ločmelim, ka tur ir vislielākās izmaksas no visiem šiem tarifiem. Piemēram, lietotājam, kurš vēlas tirgot dabasgāzi pāri robežai, tad izeja uz sadali ir visdārgākā. Nākamais jautājums ir par atslēdzamas jaudas un standart jaudas produktiem – vai ir jēga standarta produktiem dabasgāzes krātuvei rezervēt viena gada produktu, ņemot vērā, ka vienā brīdī būs virtuālas pretplūsmās?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Latvijā gandrīz visiem punktiem raksturīgs tas, ka nevienā punktā nav gada produkta kā tāda, jo lielākā daļa mūsu punktu strādā abos virzienos un ne visu sezonu vienādi, bet tas, ko Regula 715/2009 nosaka, ir tas, ka gada produkts ir bāzes produkts, pēc kura tālāk tiek izcenoti visi citi produkti. Līdz ar to, AS “Conexus Baltic Grid” ir piedāvājis minimālo Eiropas paku, kāda ir vajadzīga, nosakot gada produktus abos virzienos, un tālāk īstermiņa produktus. Plānojot nākamā gada prognozi, AS “Conexus Baltic Grid” strādāja ar diviem produktiem, kas Latvijā ir iespējami - ceturkšņa un mēneša produkti.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis: Ja jūsu jautājums bija par Inčukalnu, tad jums ir pilnīga taisnība. Tur lielā mērā arī no ceturkšņa produktiem nav nekādas jēgas, jo, ņemot vērā Inčukalna darba režīmu, faktiski gāzes īpašnieka darbībai garākais termiņš plānošanai būtu mēnesis. Tad, kad mēs salīdzinājām aprēķinu vajadzībām, kādus produktus mēs varētu piemērot Inčukalnam, tad secinājām, ka visoptimistiskākajā gadījumā tas būs viena ceturkšņa produkts visa gada laikā. Alternatīvs produkts labākajā gadījumā ir mēnesis. Jāteic, ka sezonas maiņas brīdī, nesanāk pat mēneša produkts, tātad, tirgū varam piedāvāt dienas produktus. Attiecībā uz Inčukalnu ir aprēķināti virtuālās reversās plūsmas pakalpojumi, pie nosacījuma, ja krātuvē tiek nodrošināta konkrēta fiziskā plūsma. Būs iespējams pasūtīt reversās plūsmas jaudas, piemēram, izņemt dabasgāzi iesūknējot, vai iesūknēt dabasgāzi izņemot. To zināmā mērā varētu uzskatīt par virtuālo darījumu, ko nodrošinātu gāzes īpašumtiesību maiņa.

SIA “Energia Consulting” pārstāve: Pieņemsim, ka es, kā liels lietotājs vai tirgotājs, vēlos rezervēt konkrētu apjomu ieejai Inčukalnā un konkrētā apjoma izeju no Inčukalna visam gadam. Sanāk, ka es nemaz nevaru neko tādu pieteikt?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis: Fiksētas jaudas produktu Inčukalnā nav iespējams dabūt tīri tehnoloģisku iemeslu dēļ.

SIA “Energia Consulting” pārstāve: Respektīvi, būs jāplāno pa mēnešiem standarta produktu?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Vai arī virtuālais produkts pretējā virzienā tikai tad, ja eksistē fiziskā plūsma.

SIA “Energia Consulting” pārstāve: Respektīvi, tad tie aprēķinātie tarifi nav izmantojami?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis: Jā, viņi ir aprēķināti, bet viņi nav izmantojami. Būtībā, ja jūs pēc tarifu projekta skatāties, tad var redzēt, ka gadam, ceturksnim un mēnesim reizinājais noteikts viens, jo vairākumā gadījumu gadu pilnīgi noteikti nevar piedāvāt tirgū. Jautājums ir par to, cik lielā mērā iespējams tirgū piedāvāt ceturkšņa produktu. Skatoties no vēsturiskajām gāzes plūsmām secināms, ka mēneša produkti ir tie produkti, kurus iespējams plānot, analizēt, apskatīt un reāli piedāvāt tirgū.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Tajā pašā laikā Eiropa prasa veikt šo tarifu aprēķinu, balstoties uz gada produktu. Līdz ar to, gada produktu aprēķins ir tāds kā izejas punkts. Ja mēs skatāmies citu valstu pieredzi, tad secinām, ka citās valstīs arvien mazāk tiek izmantoti gada produkti, bet vairāk tiek izmantoti tieši mēneša produkti.

SIA “Energia Consulting” pārstāve: Pēdējais jautājums – vai jūs esat salīdzinājuši citu valstu pieredzi, kur pastāv *entry-exit* sistēma attiecībā uz izmaksu veidošanos pārvadei, ko maksā lietotāji attiecībā pret kopējām izmaksām? Jūs minējāt, ka Latvijā līdz 4% varētu pieaugt izmaksas no kopējām izmaksām.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis: Tarifu struktūru izanalizēt citās valstīs vienmēr ir bijis sarežģīts uzdevums, bet, ja mēs runājam par salīdzināšanu, tad mūsu aprēķinātie tarifi ir salīdzināmi ar tādām valstīm, kurās ir bijusi liela dabasgāzes plūsma caur pārvades sistēmu, kas vēsturiski ir samazinājusies. Piemēram, Slovākija, Īrija un Čehija.

SIA “Energia Consulting” pārstāve: Vai ir plānots katru gadu veikt tarifu pārskatīšanu? Piemēram, janvārī būs jauns tarifs? Kāds ir paredzēts tarifu pārskatīšanas process?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Atbilstoši metodikai, paredzēts, ka tarifu cikls ir viens gads. Tarifa gads pārvadei visticamāk būs jāiesniedz janvārī. Atbilstoši metodikai tiek noteikta ieņēmumu robeža, respektīvi, ja operatoram bijis finansiāli labāks gads, tad pārvades operators virs-ieņēmumus nepatur savā rīcībā, bet atgriež atpakaļ patērētājam. Savukārt ja bijis finansiāli sliktāks gads nekā sākotnēji prognozēts, tad nākošajā gadā tiek mainīta tarifu aprēķināšana. Šī ir novitāte attiecībā uz dabasgāzes tarifu aprēķināšanas struktūru.

SIA “Energia Consulting” pārstāve: Paldies!

AS “Latvenergo” pārstāvis: Sakiet lūdzu, ja es pareizi sapratu, tad pamatprodukti ir mēneša un ceturkšņa produkti, kas veido šo ieņēmumu bāzi. Kāda jauda tika piemērota šajos aprēķinos? Mēneša maksimālā vai vidējā jauda?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Vidējā.

AS “Latvenergo” pārstāvis: Ja tā ir mēneša vidējā jauda, tad kāpēc netiek rēķināts pēc dienas produkta? Tas ir analogs. Mēneša vidējā jauda reprezentē dienas produktus. Kāpēc dienas produkti tiek sadārdzināti? Jūs pasakāt, ka labprāt vēlaties redzēt mēneša produktus, bet tajā pašā laikā viņus izcenojat pēc dienas produktiem? Vismaz vērtējot no ieņēmumu puses.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Tas kas viens bija, sadales sistēmas tiešām lielākā daļa izceno pēc reālā patēriņa, līdz ar to, tā problēma ar tiem īstermiņa koeficientam īstenībā ir tiešām ļoti, ļoti mazs procents no kopējā operatora plānotiem ieņēmumiem.

AS “Latvenergo” pārstāvis: Kotānes kundze, es jums nepiekrītu. Mēs gāzi Latvijā neražojam. Līdz ar to, lai Latvijā varētu patērēt gāzi, tā ir jāieved no citas valsts. Katram

patērētājam ir būtiski šie koeficienti, kas attiecās uz starpvalstu piegādes punktiem. Tie ir būtiski arī jūsu uzņēmumam, kā arī jūsu māsas uzņēmumam, lai tas varētu apgādāt Latvijas patērētājus, un to, vai šos produktus patērētāji pirks. Mums kā klientam, pat tad, ja mēs neesam dabasgāzes tirgotāji, ir būtiski mūsu apgādi noteikt pēc iespējas lētāk. Tiek mākslīgi sadārdzināti produkti, kas klientiem ir nepieciešami. Es piekrišu kolēģiem - klientiem ir nepieciešami īstermiņa produkti. Ceturkšņa produkti klientiem nav nepieciešami mūsu tirgū. Ir būtiski, lai šie koeficienti netiktu mākslīgi sadārdzināti.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Mans komentārs varbūt ir tāds, ka Latvijas apgādē šobrīd būtiskāko lomu spēlē Inčukalna pazemes gāzes krātuves izmantošana, jo Inčukalnā dabasgāzes iesūkšanās notiek vasaras sezonā, un tā ir viena lieta, ko mēs gadiem varam prognozēt kā relatīvi konstantu plūsmu bez pīķiem, kas neietekmējās no tā, kā konkrētais patērētājs konkrētajā brīdī lieto dabasgāzi. Mēs redzam, ka iesūkšanās jaudas Latvijā tiek veiktas vasarā, lai nākamajā ziemā varētu apgādāt patērētājus. Līdz ar to, mēneša un ceturkšņa produkti var būt vairāk piemērojami. Īstermiņa svārstības raksturīgas ziemā, nezinot, kāda būs ārgaisa temperatūra, nosvārstoties būtiskā apjomā pēc dabasgāzes patēriņa, šīs plūsmas ir neprognozējamas, bet tieši šī valsts nodrošinājuma plūsma kāda ir, domājams, būs nemainīga ar dabasgāzes tirgus atvēršanu. Tur mēneša un ceturkšņa produkti ir ļoti izmantojami.

Latvijas atjaunojamās enerģijas federācijas pārstāvis: Ja es pareizi sapratu, tad tarifi tiek plānoti un koriģēti atkarībā no peļņas. Tātad, tas notiek caur IRR? Ir noteikts kaut kāds iekšējās peļņas līmenis, kuru nedrīkst pārsniegt.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Tiek npteikta kapitālu atdeves likme uz regulēto aktīvu bāzi, ko Regulators apstiprina reizi gadā.

Latvijas atjaunojamās enerģijas federācijas pārstāvis: Ja nav noslēpums, cik liela tā tiek plānota?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Jaunajā tarifu projektā tā tika noteikta 4,68% apmērā. Vecajā tarifu projektā likme bija 8% apmērā. Līdz ar to, šī likme ir samazināta.

AS “Valmieras stikla šķiedra” pārstāvis: Cik lielā mērā ir vērtēti lielie patērētāji? Cik procentus no visa dabasgāzes patēriņa viņi sastāda? Jebkurā gadījumā šo liberalizāciju mēs tiešā veidā salīdzinām ar elektroenerģijas tirgu. Jūsu aprēķinātais kopējais izmaksu pieaugums 4% apmērā noteikti nebūs tie paši 4% visiem lielajiem uzņēmumiem. Vai ir veikts kaut kāds piemērs uz kādu lielu uzņēmumu, analizējot, par cik viņiem pieaugs kopējās izmaksas, vai tas būs 2% vai 7% apmērā? Kā rāda pieredze, vairākas reizes ar Regulatoru ir bijušas elektroenerģijas jomā sarunas, tad vidējais ir vidējais, un, mainot tarifu AS “Sadales tīkli”, tarifu projektos tika apgalvots, ka vidējais pieaugums būs 7% apmērā, bet dažiem tie bija pat 14%. Un otrs jautājums Regulatoram – kādā veidā tiks kontrolēta ikgadējā tarifu izmaiņa, runājot par investīcijām un attīstības projektiem, lai nebūtu tā, kā ar AS “Sadales tīkli”, kad pēkšņi tika paziņots, ka nepieciešams investēt 100 miljonus un šos izdevumus sadala uz gala lietotājiem.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Šos te salīdzinājumu par kopējā rēķina izmaiņām 4% apmērā mēs analizējam, balstoties uz lielajiem klientiem. Protams, kopējais mazākai maksājums par dabasgāzi ir astotās grupas klienti, kuriem ir relatīvi mazāks maksājums sadales tarifs un tirdzniecības uzcenojums. Savukārt par investīcijām runājot, mēs ļoti rūpīgi plānojam investīcijas. AS “Latvijas Gāze” vēsturiski bija privātais uzņēmums un arī AS “Conexus Baltic Grid” ir privāts uzņēmums vēl vismaz līdz lēmumam valsts pusē, vai kāds tālāk tiks pieņemts lēmums. Līdz ar to, ļoti rūpīgi tiek plānots, lai investīcijas netiktu veiktas tad, ja tās nav tehnoloģiski nepieciešamas. Taču var rasties investīcijas pārvades sistēmā, kas nav AS “Conexus Baltic Grid” labprātīgs lēmums, proti, kuras uzliek par pienākumu Eiropas lēmumi attiecībā par starpsavienojumu izveidi. Atšķirība dabasgāzei no elektrības ir tāda – ja elektrībā tiek veidots starpsavienojums Lietuvai ar

Zviedriju, tad par to maksā tikai Lietuvas un Zviedrijas patērētāji. Gāzei jau gadiem ir tā, ka veidojas starpsavienojums, kur ieplūst plūsmas, kas netieši ir saistītas ar starpsavienojumu, tad tai valstij, kura kaut kādā veidā gūst labumu, būs jāmaksā par starpsavienojumu. Ja mēs skatāmies uz nākotnes perspektīvu, tad šobrīd Eiropā ir pieņemts viens lēmums par Lietuvas-Polijas starpsavienojuma izveidi. Latvijai paredzēts līdzmaksājums par šī starpsavienojuma izveidi, kas noteikts 29 miljoni *euro*. Ja mēs paskatāmies uz pārvades tarifiem, 29 miljoni *euro* ir mūsu gada pārvades izmaksas. Ja mēs pieņemam, ka starpsavienojumu var norakstīt desmit gados, tad tas nozīmē, ka izmaksas dabasgāzes pārvadei pieaugs par 10%. Diemžēl šāda tipa investīcijas AS “Conexus Baltic Grid” nevar ietekmēt. Mēs nevienā brīdī kā uzņēmums neesam tādus lēmumus pieņēmuši, bet protams, ka tas ietekmēs Latvijas pārvades sistēmas lietotājus. Tā pat šajā gadā tarifā iekļauta maksa par Latvijas-Lietuvas starpsavienojumu. Pašlaik nav informācijas par izmaksām attiecībā uz Igaunijas-Somijas starpsavienojumu. Starptautiskie projekti viennozīmīgi atstāj ietekmi uz Latvijas pārvades sistēmas tarifiem.

AS “Valmieras stikla šķiedra” pārstāvis: Bet jebkurā gadījumā mēs esam runājuši arī ar biedrību “Būvmateriālu ražotāju asociācija”, kuru pārstāv arī SIA “Cemex” un citi lielle ražotāji. Pie esošās situācijas un krituma gāzes patēriņam, arī 4% pieaugums no kopējām izmaksām par patērēto dabasgāzi būs ļoti sāpīgs trieciens dažiem uzņēmējiem. Vai Regulators neuzskata, ka 4% naudas izteiksmē pieaugums dotajā brīdī ir ievērojams, un visi uzņēmēji centīsies pāriet uz kādu citu enerģijas veidu?

Regulatora pārstāve: Regulators ir saņēmis tarifu projektu. Regulatora uzdevums ir vērtēt šo izmaksu pamatotību, līdz ar to ir pieprasīta detalizētāka informācija no pārvades sistēmas operatora, un šis vērtēšanas process turpinās. Tad arī Regulators vērtēs ietekmi uz gala lietotājiem un iespējas samazināt tarifus.

AS “Valmieras stikla šķiedra” pārstāvis: Vēl divi jautājumi. Viens, varbūt, globālāks jautājums. Vai šī uzņēmuma izveide nedod stimulu runāt par Baltijas tirgus izveidi un pacelt šo jautājumu valstiskā līmenī? Jo pašlaik izskatās, ka mēs turpinām runāt par Latvijas tirgu, un mēs tā arī nenonāksim līdz kopējam Baltijas gāzes tirgum. Skaidrs, ka būs tikai viens spēlētājs – AS “Latvijas Gāze” un citi cīnīsies par vietu tirgū. Tā bija ar SIA “Enefit” un AS “Latvenergo”.

Regulatora pārstāve: Lai organizētu dabasgāzes pārvadi un dabasgāzes apgādi valstī, ir nepieciešams pārvades sistēmas operators. Tādi operatori ir visās valstīs, un viņiem ir jābūt neatkarīgiem no dabasgāzes tirdzniecības darbībām. Tāpēc ir izveidots neatkarīgs pārvades sistēmas operators dabasgāzes apgādei. Attiecībā uz vienoto Baltijas tirgu – šāda darba grupa pastāv. Darba grupā tiek runāts par vienota tirgus izveidi, izskatot dažādus variantus, proti, katrā valstī paliek savi pārvades sistēmas operatori, bet tiek izskatīts arī variants par vienu pārvades sistēmas operatoru visām trim Baltijas valstīm, un gadījumā, ja pievienosies Somija, tad visām četrām valstīm.

AS “Valmieras stikla šķiedra” pārstāvis: Tātad tiek domāts par vienota tirgus izveidi?

Regulatora pārstāve: Jā, bet viss ir darba procesā un tiks izvēlēts labākais variants, lai varētu nodrošināt efektīvu tirgus darbību.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Mēs kā pārvades operators aktīvi sadarbojamies ar kaimiņvalstīm, lai izstrādātu veidus, kā strādāt potenciāli vienotā dabasgāzes tirgū. Ja mēs skatāmies uz Latvijas resursiem, pārvades operators ar krātuvi ir zināma priekšrocība salīdzinot ar kaimiņu valstīm. Tāpēc mēs veidojam savu kompetenci, lai varētu realizēt un ieviest tādas sistēmas, kā piemēram, nomināciju sistēma, tirgotāju apkalpošanas sistēma, kas ļautu apkalpot plašāku klientu loku, to skaitā, kaimiņvalstu klientus. Mēs kā pārvades uzņēmums noteikti esam gatavs piedalīties vienotā dabasgāzes tirgus izveidē vismaz kā līdzvērtīgs uzņēmums pārējiem Baltijas valstu operatoriem.

AS “Valmieras stikla šķiedra” pārstāvis: Paldies. Īss jautājums par pārrēķinu uz kilovatstundām. Uz doto brīdi, ja mēs kā gala lietotājs par savu naudu esam izbūvējuši komercuskaites mēraparātus, kurus lieto arī AS “Latvijas Gāze”. Tas nozīmē, ka pārrēķins ar 2017.gada 3.aprīli notiks katru diennakti uz siltumspēju?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis: Jā.

AS “Valmieras stikla šķiedra” pārstāvis: Katru diennakti?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis: Ja jūs esat pieslēgti sadales sistēmai, jums nemainās uzskaites temperatūra un uzskaitē kubikmetros. Tas ir atrunāts “Dabāsgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumu” projektā. Ministru kabineta mājas lapā pieejama jaunākā šī projekta versija. Jā, bet katru dienu tiks uzskaitīts konkrēti piegādātās dabāsgāzes apjoms kilovatstundās.

AS “Valmieras stikla šķiedra” pārstāvis: Katru dienu būs pārrēķins?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis: Jā.

AS “Valmieras stikla šķiedra” pārstāvis: Paldies!

Regulatora pārstāve: Vai ir vēl kādi jautājumi?

Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis: Nedaudz paturpināšu. Sakiet lūdzu, pēc kādiem principiem tiek rēķināta AS “Conexus Baltic Grid” administrācijas izdevumi? Ir zināms, ka AS “Conexus Baltic Grid” padomei ir vislielākais padomes locekļu skaits, kā arī atalgojums salīdzinājumā ar citiem regulētajiem uzņēmumiem.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Algu apmēru AS “Conexus Baltic Grid” padomei un veidu, kā uzņēmums tiek pārvaldīts, pieņem akcionāru sapulcē. Akcionāru sapulce šodien ir pieņēmusi lēmumu, pamatojoties uz to, ka daļai no AS “Conexus Baltic Grid” akcionāriem jāpārdod savas akcijas līdz šī gada beigām, ka nepieciešams izveidot pilnīgi vienādas pārvaldes struktūras gan AS “Conexus Baltic Grid”, gan AS “Latvijas Gāze”. Domāju, ka līdz ar jaunā akcionāra ienākšanu, šis jautājums tiks pārskatīts, bet šobrīd esošie akcionāri uzskata, ka nav pamata mainīt AS “Conexus Baltic Grid” pārvaldības struktūru.

Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis: Vai tas nozīmē, ka padomes locekļi gan AS “Latvijas Gāze”, gan AS “Conexus Baltic Grid” saņems algu?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Es nevarēšu atbildēt par padomes locekļu atalgojumu, jo tas ir akcionāru sapulces kompetencē. Līdz ar to es atturēšos no detalizētas informācijas sniegšanas.

Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis: Vai tarifu projektā ir iekļautas kaut kādas pozīcijas par administrāciju?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Par administrāciju ir. Vadības izmaksas ir paredzētas, to skaitā, izmaksas par vadības telpu īri, gan algas, gan vadības citas izmaksas, kas saistītas ar uzņēmuma pārvaldību.

Regulatora pārstāve: Es gribēju piebilst, ka Regulators, tā pat kā visas citas izmaksas, vērtēs arī vadības izmaksu pamatotību.

Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis: Paldies!

SIA “Energia Consulting” pārstāve: Man ir pāris jautājumi par Inčukalna tarifiem pretplūsmu brīdī. Vai es pareizi saprotu, ka maksimālais apjoms, ko iespējams izņemt pretplūsmas brīdī ir vienāds ar plūsmu, kas ienāk Inčukalnā? Kāds ir maksimālais apjoms dienā? Kāds tas varētu būt? Vai ir paredzēts šos datus publicēt mājas lapā? Es domāju no tirgotāja viedokļa. Pieņemsim, ja es nopērku konkrētu apjomu uz Inčukalnu un es plānoju visu vasaru piegādāt dabāsgāzi, kā es varu būt pārliecināta, ka es varēšu izņemt nepieciešamo dabāsgāzes apjomu ārā tad, kad fiziski plūsma nāks iekšā?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Tāpēc tas ir pārtrauktais produkts, līdz ar to simtprocentīgi pārliecināta jūs nevarat būt. Ja konkrētā brīdī iesūknēšana Inčukalnā vienu

dienu nenotiks, tad pretējā virzienā šo te plūsmu nevarēs nodrošināt. Visa informācija par pieejamajām jaudām būs publicēta mūsu mājas lapā.

AS “Valmieras stikla šķiedra” pārstāvis: Vai iespējams rezervēt jaudas ar izsoles palīdzību?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis: Izsole uz Inčukalna iesūknēšanas un izņemšanas jaudām nav paredzēta, jo iesūknēšanas jaudas šobrīd ir astoņpadsmit miljonu kubikmetru diennaktī. Tas ir ļoti daudz. Papildus jāņem vērā fakts, ka Inčukalnu neizmanto viens no vēsturiskajiem lietotājiem. Attiecībā uz izņemšanas jaudām – vēsturiski maksimālā izņemšanas jauda bija 28 miljoni kubikmetru diennaktī. Šobrīd, pieņemot, ka Inčukalns tiek papildīts par 50%, izņemšanas jauda ir uz 20 miljoniem kubikmetru diennaktī. Šeit jāpiezīmē, ka šīs ziemas maksimālais dienas patēriņš bija 10,5 miljoni.

SIA “Energia Consulting” pārstāve: Cik ilgu laiku uz priekšu tiks norādīta informācija par pieejamajām jaudām? No kura brīža būs iespējams to redzēt jūsu mājas lapā?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis: Tas pilnīgi noteikti būs redzams mūsu mājas lapā no 2017.gada 3.aprīļa. Šobrīd mēs plānojam arī veikt vienu informatīvu pasākumu tirgus dalībniekiem. Ne tikai Latvijas tirgus dalībniekiem, bet arī potenciālajiem interesentiem, kas tiks organizēts februāra vidū. Precīzu datumu publicēsim mājas lapā tuvākajā laikā.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Trešo pušu piekļuves noteikumos ir atrunāts process, kādā veidā tirgotāji piesakās pie konkrētām jaudām Inčukalnā. Mūsu mājas lapā ir ceļvedis, kādā veidā tirgotājiem jāsāk darbība Latvijas tirgū, kādā secībā, pie kura operatora jāgriežas.

SIA “Energia Consulting” pārstāve: Jūs minējāt par Lietuvas-Polijas starpsavienojuma būvniecību un par to, ka tas tiks ierēķināts tarifā. Kurā gadā jūs plānojat iekļaut šīs izmaksas? Kuros gados patērētāji var rēķināties ar izmaksu pieaugumu?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Sākotnēji bija plānots 2019.-2020.gads, bet šis plāns tika atlikts par diviem gadiem, attiecīgi, 2021.-2022.gads.

Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis: Vai veidojot ieņēmumu prognozi par pārvadi, tika ņemtas vērā tādas lietas, kā piemēram, cenas jutīgums un tirgus potenciāls? Respektīvi, ja AS “Latvenergo” pie zemas cenas var patērēt daudz lielāku gāzes daudzumu, savukārt, ceļot pārvades izmaksas, patēriņa iespēja var samazināties. Vai modelējot prognozi ņemāt vērā to, kādu ietekmi atstās pārvades izmaksu kāpums uz kopējo dabasgāzes patēriņu valstī?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve: Kopumā pārvades izmaksu kāpums gāzes rēķinos ir relatīvi mazs salīdzinot pret kopējo dabasgāzes rēķina apjomu. Jūtīgums daudz vairāk izpaužas nevis uz pārvades izmaksu izmaiņām, bet gan uz dabasgāzes kā produkta izmaiņām. Dabasgāze, līdzīgi kā elektrībā, ir tirgus produkts, kuram pieejama nākotnes prognoze. Cenu tendence 2016.gadā dabasgāzes cenām bija raksturīga būt relatīvi zemām, taču, ja mēs skatāmies uz nākotnes tendenci, tad secinām, ka dabasgāzes resursam kā tādām vērojams cenu pieaugums. Pārvades operatoram, kurš atbild par pārvades sistēmu un infrastruktūru, nav iemesla prognozēt dabasgāzes cenu izmaiņu, un ņemt viņu vērā savu ieņēmumu plānošanā un segšanā. Pārvades operators pārsvarā vadās pēc atļautajām izmaksām atbilstoši metodikai, no kurām lielākā daļa ir fiksētas izmaksas, kas nav atkarīgas no mainīgā patēriņa. Līdz ar to tiek prognozēts pārvadītās dabasgāzes apjoms. Tie ir divi faktori, kas pārvades sistēmas operatoram ir svarīgi. Resursu cena ir svarīgāka tirgotājiem, kas plāno savu tirdzniecības produktu.

Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis: Paldies!

Regulatora pārstāve: Vai vēl būs kādi jautājumi?

Regulatora pārstāve: Paldies par izsmeļošām atbildēm. Pārejām pie pēdējā mūsu sanāksmes punkta priekšlikumu izteikšanu no sanāksmes dalībniekiem.

4. Uzklaušanās sanāksmes dalībnieku priekšlikumi par AS “Conexus Baltic Grid” tarifu projektu.

AS “Latvenergo” pārstāvis: AS “Latvenergo” savus priekšlikumus ir iesniedzis Regulatoram rakstiski. Ceru, ka tie ir pieņemti. Gadījumā, ja nav, mēs varam izteikt mutiskus ieteikumus, proti, pie īstermiņa produktu koeficientiem lūdzam saglabāt visiem īstermiņa produktiem koeficientu viens, jo AS “Latvenergo” nesaskata ekonomisku pamatojumu, kāpēc īstermiņa produktiem vajadzētu būt mākslīgi sadārdzinātiem par 10%. Sevišķi ņemot vērā jūsu pieminēto dokumentu “Dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi”, kur operators nodrošina divdesmit četru stundu darba režīmu septiņas dienas nedēļā nominācijām un renominācijām, un, ja šo faktu vēl papildina ar jaudu tirdzniecības procedūru, AS “Latvenergo” ieskatā, nav nepieciešami papildus administratīvie resursi. Jūs šīs funkcijas brīnišķīgi variet nodrošināt. Otrs ieteikums – produktiem, kas ir saistīti ar dabasgāzes krātuvī, šos tarifus sareizināt ar vairāk zīmēm aiz komata, jo citādāk rodas situācija, kad pie noapaļošanas daži produkti tiek sadārdzināti pat par 20% pret standarta produktu. Paldies!

Regulatora pārstāve: Paldies! Vai būs vēl kādi ieteikumi?

Ekonomikas ministrija pārstāvis: Vēlējos piebilst, ka Ekonomikas ministrija ir pabeigusi darbu un plānots, ka Ministru kabinets februārī izskatīs Ministru kabineta noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa Noteikumos Nr.312 “Enerģijas lietotāju apgādes un kurināmā pārdošanas kārtība izsludinātas enerģētiskās krīzes laikā un valsts apdraudējuma gadījumā”, kas paredz dabasgāzes rezervju nodrošināšanu, lai varētu apgādāt lietotājus krīzes gadījumos, un uzskatām, ka pēc projekta apstiprināšanas Ministru kabinetā, šie noteikumi būtu vērtējami AS “Conexus Baltic Grid” tarifu projekta ietvaros. Paldies!

Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis: Man būtu vairāki priekšlikumi par šodien dzirdēto. Pirmkārt, Regulatoram vērtējot AS “Conexus Baltic Grid” iesniegto tarifu projektu un izskatot regulēto aktīvu bāzi, vajadzētu veikt atsevišķu bāzes posteņu novērtējumu, ne tikai pēc bilances metodes, bet piemērojot vēl kādu atdzītu metodi. Otrkārt, AS “Conexus Baltic Grid” tarifu projektā nevajadzētu dubultot vadības izmaksas tikai tāpēc, ka vienam cilvēkam ir divi padomes locekļa posteņi, jo nedz darba, nedz atbildības apjoms būtībā nepalielinās, mainās tikai struktūra. Treškārt, būtu nepieciešams pārbaudīt izmaksu sadales proporciju *entry-exit* punktiem, lai netiktu radītas pārāk lielas tirdzniecības barjeras citu valstu dabasgāzes piegādātājiem. Manuprāt, tirgus likviditāte balstās uz to, ka izmaksu sadalījums noteikts vienmērīgi uz lietotājiem Latvijā, nevis uzliekot *entry-exit* maksu dabasgāzes piegādātājiem no citām valstīm, kas vēlas piegādāt dabasgāzi Latvijā. Uzskatu, ka būtu nepieciešams pārbaudīt izmaksu posteņu attiecināmības pamatotību uz starpvalstu pārvadi un uz vietējo pārvadi.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvis: Vai jūs sakāt, ka būtu jāpārliet lielāka izmaksu daļa uz virtuālo izejas punktu vai uz starptautisko pārvades sistēmu?

Nacionālā gāzes termināļa biedrības pārstāvis: Šeit es diemžēl neatbildēšu. Tas ir Regulatora kompetencē. Mans priekšlikums bija vēlreiz pārliecināties par esošajā tarifu projektā iekļauto izmaksu attiecināmības pareizību.

Regulatora pārstāve: Kā jau minējām iepriekš, 80% tiek sadalīti uz Latvijas iedzīvotājiem, bet 20% uz starpvalstu pārvades sistēmu. Manuprāt, tas ir ļoti saprātīgs izmaksu sadalījums, kas varētu veicināt pārrobežu sadarbību un pārrobežu sistēmas izmantošanu.

Regulatora pārstāve: pateicas klātesošajiem par atsaucību un slēdz sanāksmi.

Uzklaušanās sanāksmē saņemtie rakstiskie priekšlikumi:

Sanāksmes laikā nav saņemti rakstiski priekšlikumi.

Sanāksmi slēdz plkts. 11⁰⁶

Sanāksmes vadītāja

/paraksts/

Regulatora pārstāve

Protokolēja

/paraksts/

Regulatora pārstāve